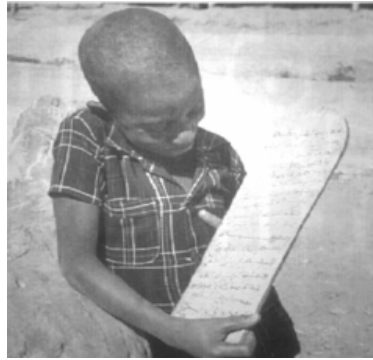

Doole mi jangna alkur'aana

Too, nder al'aada Islaama, doole kala biingel fuu, sey ngel jangna Alkur'aana. Pudfii-mi jangnugo nde njottii-mi duubi joweedi. Hiddeko baaba am dilla jahaangal feere, o wi'i be njahra yam haa mallumjo ngam o jangina yam Alkur'aana; mi joodo haa maako, mi huuwana mo boo. Be njahri yam haa ton. Kay, joonde man laatani yam sadnde haa ton. Kala nyalaade fuu, sey mi dursa ayaaje Alkur'aana. Dum cadfum jamum.

Mi fudfi wujjugo

Nde go mallumjo oo don torrammi bee fiyeego jamum. Mi hebataa nyaamndu haa mi haara boo sam. Bikkon feere boo don haa jangirde maako man. Min laati pukara'en duudbe. Min don kuuwana mo, min don kuuwana debbo maako boo. Minin pukara'en min don ngaanca nder wuro ngam rookaago sadaka haa min ngaddana daada saare ko o defana min. O hokkataa min nyaamdu haa min kaara. Nden haaje limce e pade boo don sukli bernde am. Ammaa toy keban-mi dum? Dum mettini bernde am masin, pudfii-mi wujjugo. Mi hebi dabarewol feere no mi hebra haargo. Mi don waancida bee soobiraabe am, mi don yaha haa mabbe wakkati nyaamgo ngam haa be ewno yam mi nyaama bee mabbe. Nde mi don wada bana non, mi don heba haara boodfum.

Mi warti saare

Mi don joodi bana ni non haa dum wadi duubi nayi. Foroy bernde am don besdo mettugo haa saare mallumjo oo. Mi don yidi doggugo huuca haa maama am, ammaa mi anndaa noy mbaadan-mi? Nde Allah muuyani yam huucugo, yimbe wuro amin haa maama am woni ngari laargo banndiraabe mabbe haa wuro ngo ngon-mi ngon. Torii-mi yimbe man, useni be mbi'a mallumjo am maama am neli be haa maako; o wi'i useni o yenwi yam, o yidi mi wara haa maako haa o heba yi'go yam. Be njabi wi'ugo mallumjo am ko torii-mi be. Mallumjo am yerdi haala man. O hokki yam siwtaaru lebbi tati. Nde mi hebi dunayeere nde'e, tabitin-mi nder bernde am, fakat mi meetataa loraago haa mallumjo oo. Nde min njotti, maama am seyori bee yi'go yam masin. Pudfii-mi kuugal am bana aran, mi don ayna dabbaaji.

Nguurdam gaynaako jahoowo gasi

Too, nde dum wadi lebbi seeda baawo wartugo am, daada am wari laargo yam. O yidi o dillida bee am haa maako bilaa anndingo dum maama am, kanjum o yidi wadgo dum bee cuudcuudka. Ndaa no o wadri dum: Mi yehi nangugo lidfi, nde caftu-mi mi don hoota, jemma tawi yam haa laawol. Wakkati man dum ndungu. Masarji mawni, di benndi. Daada am suudi haa nder ngesa masarji feere, laawol ngol tokkii-mi don lumba ka. Nde mi don saalo haa ton, o wurti e o nyukkino, o diwi o dari yeeso am, o nanggi yam. Mi haydini, mi numi: "Dum dume huunde do?" Mi annditaay daada am man boodfum ngam mi wayri yi'go mo diga naastu-mi jangirde Alkur'aana. Nder duubi man di, mi yejiti yeeso maako e daande maako fuu. Kanjum mi numi, dum gooto caka heedidiraabe amin. Mbolwan-mo-mi, ammaa o jaabaaki yam. Mi yami mo: "An kam dum moy?" O jaabi: "Dum min daada ma." O harli yam, o fudfi woyugo. O don woya, o don wi'a-mmi: "Mi hoocet-e fakat, jonta kam biingel

am." Dum fottanaay bernde am, njaabi-mo-mi: "Aa'a, mi yidaa." Kanjo boo o don tokki woyugo, o don wi'a-mmi useni min ndillida haa maako. Ngam daliila bojji maako, koo nder bernde am mi yidaa tokkaago mo, mi jabi, min dillidi.

Min mbaali yahugo

Jonta min nanggi laawol hootugo haa wuro maako. Wuro man daayiingo bee wuro maama am haa gonnoo-mi. Min mbaali yahugo; min njottoyi jango maajum bee mangariiba. Yaake maajum mi don mari duubi sappo e go'o, mi don numa dum timmataa sam.

"Kaawu"

Yoo, haa wuro daada am do, be kakkilani yam deydey no mi meedaayno hebgo sam. Nder wakkati man boo daada am te'aado haa gorko feere. Gorko daada am man seerino debbo mum. Debbo man dillidi bee biingel maako dewel. Nde njottii-mi ton, gorko man seyi masin. O jogi yam bana bidfo maako non. Mi don ewnoro mo "kaawu". Daada am e yimbe saare kaawu am man, coodani yam limce e pade. Be mbaadani yam ko haani fuu.

Mi walli be

Yeeso sedfa mi wadi soobaaku bee bikkon ngodkon. Kambe boo be jangnoobe Alkur'aana, ammaa be anndaa dum boodfum bana am, mi buran be anndugo. Ngam maajum mi don walla be e windugo e dursugo ayaaje. Janginoowo mabbe haaydini anndugo am jangde. O dabbiiri yam nastugo jangirde maako. Jangde don hoyani yam, njangnu-mi Alkur'aana fuu timmin-mi. Mi don haa mi fudfita.

Nyalawmaare mawnde

Baawo nde mi dursi ko haani durseege, kaawu am seyi masin, o soodani mallumjo am nagge. Dum laatani min nyalaade seyo mawnde. Min mbaadi juulde mawnde. Dum laati nyalaade mawnde haa am. Kaawu am nani beldum am masin.

(Haala ka iwi haa deftere wi'eteende "Ko laatani nder nguurdam Alhaaji." A jokkindira **Badake** ganggol.)

Radiyo

A heban hefaago kubaaru moyyo oo haa radiyo ma haa Fulfulde: "Trans World Radio" kiikiide don fudfa bee 7:30 haa 8:00 (wakkati Kamerun) meetiirji 31; kHz 9510

Koydol wayliti yonki godfo

Abdulaay Baalnde

Gine Bisaw

Koydol ngol

Jemmaare feere koydu-mi. Mi don wondi bee yimbe dido haa nder ladde mawnde. Yimbe man, mi anndaa be. Min njehi haa les lekki nder ladde mawnde. Nder ladde man woodi maayo manggo. Nde dum haydini yam, don ni gorko feere yotti, o ewnori yam bee innde am. Ndaar-mi ko taari les lekki go fuu, mi yi'aay yimbe dido go. Be majjiri yam. Too, njah-mi gal gorko ewninoodo yam go, o don dari gada maayo manggo, ngo don hakkunde amin. Nde mi baditi maayo ngo man, mi yami mo: "Noy mbaadan-mi haa mi heba yottaago ma?" O wi'i yam: "Nangu deftere nde'e ngar-a!" Mbaad-mi anniya tokkaago gorko oo.

<> <> <> <> <> <> <>

Mi meedaay yawnugo haala Allah

Mi meedaay yawnugo Wolde Allah sam. Diga saare juulbe ndanyaa-mi. Baaba am janggaay Alkur'aana, ammaa jangnube Alkur'aana don ngara haa saare maako. Min kam, be ndooli yam haa juulgo e jangnugo Alkur'aana. Baawodon, baaba am yahri yam haa lekol portigees. Godfo feere yidi yobango yam haa mi jangoya haa lesdi Portugal, ammaa baaba am jabaay. Nder duubi jowi jangde am yehi boodfum.

Mi dabboyi anndal

Too, nde mi hebaay laawol no mi tokkitinira jangirde am haa Gine Bisaw, ndillu-mi Kolda nder lesdi Senegal. Ton mi tokki jangnugo bee faransaare. Baawodon njah-mi haa Pikin badiidum bee Dakar. Nastu-mi kuugal haa suudu nyaamgo ngam haa mi heba ceede ko mi yoba jangirde faransaare janggannde bee jemma. Mawniraawo am maayi haa wuro amin. Nde habaru maayde maako yotti yam, mi hooti haa amin. Baawo duubi seeda, koocu-mi baaba am bee daada am, mi yahri be haa Bafata. Ammaa min kam ndillu-mi fahin, mi yotti haa Dakar. Nder duubi tokkiidi ndillu-mi haa lesdi Moritani e lesdi Marok ngam haa mi yotto lesdi Libi, ngam mi nani joonde haa ton beldum. Nde njottii-mi keerol lesdi Libi, dum fotootiri bee wakkatiire Amerika'en ngadani be kippol haa Tripoli. Dum wadi nder hitaande 1985. Doole sey mi loro haa Dakar. Baawo man baaba am neli ewni yam haa mi warta, mi joodo bee mabbe ngam o fudfi naywugo.

Muusa e Annabi Yusufu

Nder wakkati duubi tati kebi-mi Bibel. Nder jemma fuu, mi don janggi deftere. Burna fuu mi don jangna nder Alkawal Booyawal. Mi janggi habaru Muusa e habaru annabi Yusufu. Mi don jangana baaba am taarihaaji gondi haa Bibel. Koo nde mi laati janginoowo timmididfo boo, mi don soorra bendalooje, ngam ngenaari janginoobe he'ataa jogaago yimbe saare fuu, e sey min on tan ndoondumi doongal saare fuu.

Mi yidi besdugo anndal

Nde mi yidi besdugo anndal, njah-mi haa Kawtal Masihiirko'en haa Bafata. Haa ton jangnu-mi haala ingilise. Gooto nder janginoobe lekol haa ton, o walaa don. Ngam maajum mbaad-mi poondol (concours) bee ingilise e kebi-mi. Be ndokki yam kuugal janggingo haa lekol man. Hiddeko hitaande lekol timma (1998 - 1999), habre umma haa nder lesdi amin. Bana ni kuuje duudde mbonnake. Nder lewru Oktoobur nder hitaande maajum '98, minin yimbe nayo, min moobti ngam sarwotirgo haala jangirde haa lekol amin, ngam taa jangirde man mabba. Ngam daliila habre kaliifa'en jangirde man kuuci lesdi muudum'en. Min don kabda, lekol amin don huuwa haa hitaande man timmi. Nder wakkati man koydol warani yam.

Mi besdi jangnugo deftere

Too, njah-mi haa ardiido Masihiirko'en haa ton, ngam yamugo mo haa o faamtina-mmi maana koydol am. O janggani yam Deftere Seniinde. Diga nyalaade man mi fudfi tokkaago Isa Almasiihu; mi nasti nder Kawtal Masihiirko'en. Ngam kuugal am sendindiri yam bee yimbe wadbe, kanjum wadi mi walaa fitinaaji jur bee yimbe am ngam daliila kawtal am bee Masihiirko'en. Ammaa mi don maata mi hawtaay beemabbe. Mi wadi munyal dow kuudi ndi be kuudata-mmi. Jonta dum wadi daama.

Mi waylake

Nde tabitin-mi tokkaago lisa Almasiihu, ngeendam am fuu wayli, laabi tal. Booyma to godfo mittini yam bernde, sey mi wa'to mo fakat. Ammaa jonta naa non sam. Naane mi donno fooda taba jur, ammaa jonta mi dali foodgo taba. Jonta mi besdi margo munyal fakat. lisa ittani yam kuuje duudde billunooode yam. Ndaa misaalu: Lesdi amin (Gine Bisaw) buran lesde feere fuu duudgo rewbe maayanbe ngam daliila besngu. Nde debbo am reedi, mi don torano mo lisa Almasiihu kala nyalaade fuu. Allah walli mo. O besni jam koodume.

Godfo nyaamataa nyaamndu woondu feere muudum.

War, a nyaamda bee am!

Njuumri gaynaako

Tawreeta Jawmiraawo ka timmuka, Ka hesditanan yonki; Umrooje Jawmiraawo de darnude, De ceynan bernde downtaniido de.

Cujidanki Jawmiraawo woodi, Duumoto haa foroy; Kiitaaji Jawmiraawo ngoonji, Di fuu di darnudi; Di buri kangeeri saman, koo kangeeri laabndi cubaandi boo.

Di buri **njumri** welugo,

koo **njumri** burandi woodugo boo.

Min maccudo ma boo mi nani ekkitinol maaji, Ya Jawmiraawo, a warjoto yam, ngam mi downtanto di.

(Jabuura 19:8a, 9a, 10-12)